

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
เรื่อง

ขั้นตอนการทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ

จัดทำโดย

นายสิทธิศักดิ์ ตุกรุ่น

นักวิชาการช่างศิลป์ชำนาญการ

สำนักงานอธิการบดี กองกลาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
เรื่อง

ขั้นตอนการทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ

จัดทำโดย

นายสิทธิศักดิ์ ตุ๊กวุ่น

นักวิชาการช่างศิลป์ชำนาญการ

สำนักงานอธิการบดี กองกลาง
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

คำนำ

ขั้นตอนการทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ จัดทำในข้อตกลงและแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานและพฤติกรรมกรปฏิบัติราชการของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สำหรับบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการซึ่งได้จัดทำเอกสารขั้นตอนการปฏิบัติงานแสดงเส้นทางการทำงานหลักตั้งแต่เริ่มต้นจนสุดกระบวนการ โดยระบุขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ โดยขั้นตอนการปฏิบัติงานการทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานของพนักงานบริการ เพื่อช่วยให้หน่วยงานมี ขั้นตอนการทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ ไว้ใช้ในการปฏิบัติงานและช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานใหม่สามารถศึกษางานได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว ทำให้งานของหน่วยงานมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้นจากขั้นตอนการทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ

วัตถุประสงค์ของการจัดทำขั้นตอนการทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ ของงานบริการสถานที่และสิ่งแวดล้อม กองกลาง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบถึง ขั้นตอน รายละเอียดของการปฏิบัติงาน อีกทั้งข้อปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนการทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ และเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานสำหรับบุคลากรในหน่วยงานให้สามารถปฏิบัติงานทดแทนกันได้

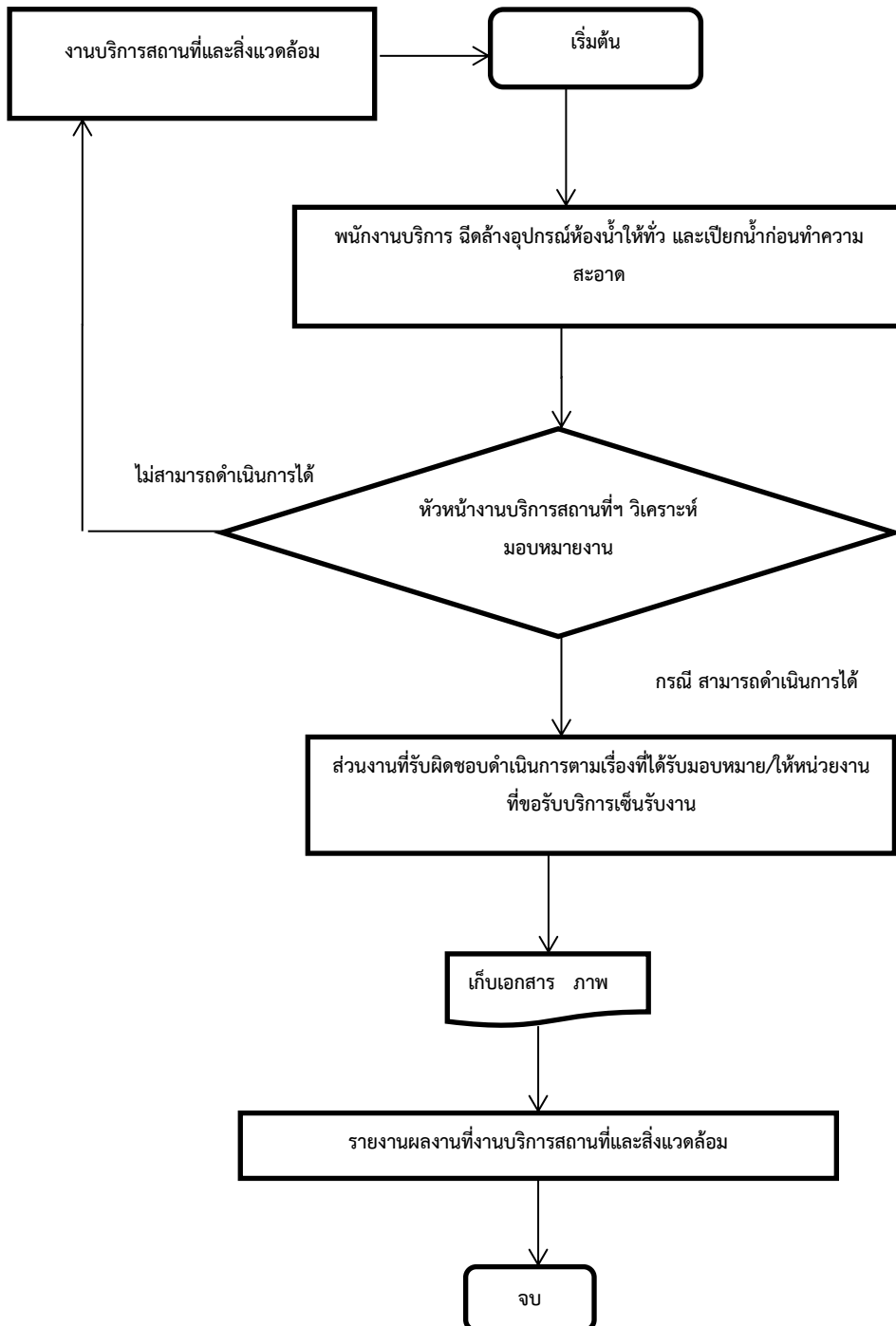
สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา เป็นอย่างยิ่งที่สนับสนุนและส่งเสริมให้จัดทำขั้นตอนการทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการกองกลาง และเพื่อนร่วมปฏิบัติงานทุกคน ที่เป็นกำลังใจในการจัดทำขั้นตอนการทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ และเพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ผู้สนใจศึกษาหัวข้อดังกล่าว ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อไป

นายสิทธิศักดิ์ ตุ๊กอุ่น
นักวิชาการช่างศิลป์ชำนาญการ
มีนาคม ๒๕๖๗

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๑
การทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ	
การทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ	๒
ขั้นตอนที่ ๑ ทำความสะอาดโซนเปียก	
ขั้นตอนที่ ๒ ทำความสะอาดผนัง เพดาน	๔
ขั้นตอนที่ ๓ ทำความสะอาดคราบสกปรกบนอ่างล้างหน้า	๕
ขั้นตอนที่ ๔ ทำความสะอาดคราบเหลืองตามโถสุขภัณฑ์	๖
ขั้นตอนที่ ๕ ทำความสะอาดร่องยาแนวและคราบขาวบนพื้น	๗
ขั้นตอนที่ ๖ ทำความสะอาดพัดลมดูดอากาศในห้องน้ำ	๘
ขั้นตอนที่ ๗ เช็ดกระจกและพื้นที่อื่น ๆ ให้เรียบร้อย	๙
ภาคผนวก	๑๐

ขั้นตอนการทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ

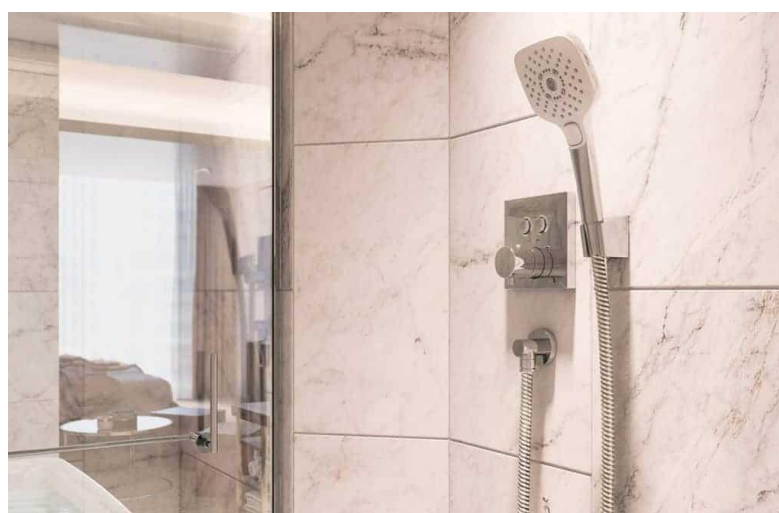

ขั้นตอนการทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ

ขั้นตอนการทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ

ขั้นตอนที่ ๑ ทำความสะอาดโซนเปียก

สำหรับห้องน้ำที่มีการแบ่งโซนเปียกและโซนแห้ง จะต้องรู้ถึงวิธีการทำความสะอาดทั้ง ๒ โซนอย่างเหมาะสม เพื่อที่จะได้กำจัดคราบสกปรกออกได้อย่างหมดจด โดยสำหรับโซนเปียกที่ใช้อาบน้ำนั้นมักจะมีคราบสบู่ คราบไขมัน เส้นผม รวมไปถึงความชื้นสะสมอยู่ตาม ก๊อกน้ำและฝักบัว ทำให้ห้องน้ำสกปรกไม่น่าใช้งาน เป็นที่อยู่ของเชื้อรา ราดำและเชื้อโรคประเภทต่าง ๆ อีกมากมาย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ใช้งานได้วิธีทำความสะอาดก็ เริ่มต้นด้วยการฉีดน้ำยาทำความสะอาดที่ไม่มีฤทธิ์เป็นกรดทำลายพื้นผิว หรือใช้น้ำสบู่ใส่ขวดสเปรย์ฉีดพ่นให้ทั่วบริเวณชั้นวาง รวบรวม ก๊อกน้ำ และอุปกรณ์อื่น ๆ ก่อนจะใช้ฟองน้ำขัดถูคราบสกปรกตามบริเวณต่าง ๆ แล้วจึงใช้น้ำล้างให้สะอาด จากนั้นใช้ผ้าสะอาดเช็ดพื้นผิวให้แห้งเพื่อป้องกันความชื้นสะสม และหากคุณอยากมั่นใจว่าทุกครั้งที่คุณจะได้อาบน้ำที่สะอาด ก็ควรที่จะทำความสะอาดหัวฝักบัวซึ่งเป็นแหล่งสะสมของเชื้อโรคด้วยเช่นกัน ซึ่งสามารถทำได้โดยการนำน้ำส้มสายชูมาผสมกับน้ำเปล่าใส่ถุงพลาสติก แล้วนำมาครอบไว้ที่หัวฝักบัว โดยใช้หนังยางมัดเอาไว้ จากนั้นทิ้งไว้ประมาณ ๓๐ นาที และเมื่อครบเวลาที่กำหนดให้แกะถุงออกแล้วเปิดน้ำด้วยความแรงสูงสุด เพื่อไล่สิ่งสกปรกที่ซ่อนอยู่ในหัวฝักบัวให้ออกมาให้หมด

ภาพที่ ๑ ทำความสะอาดโซนเปียก และโซนแห้ง

ปัญหา พื้นห้องน้ำโชนเปียก และโชนแห้ง

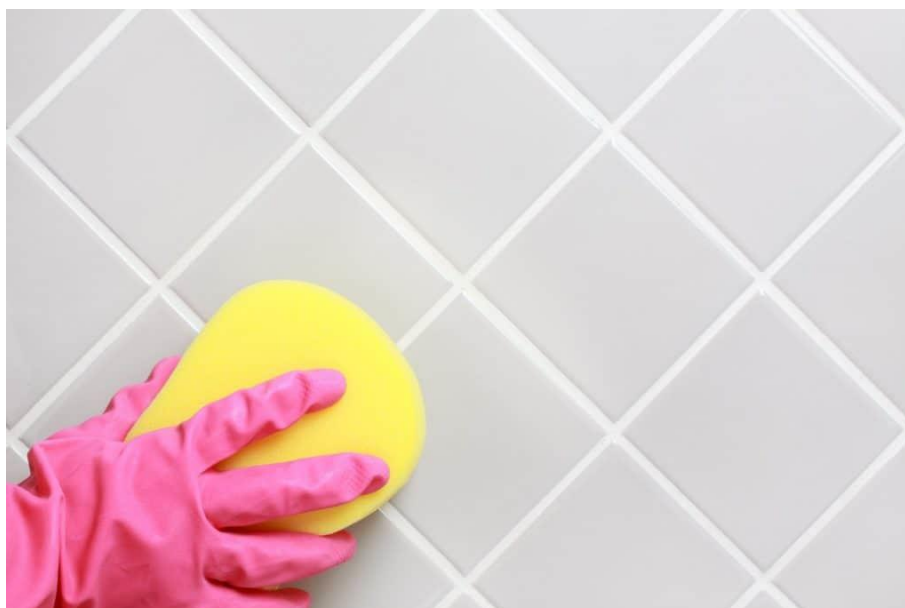
แนวทางการแก้ปัญหา ใช้น้ำยาสเปรย์หรือน้ำยาทำความสะอาดและใช้ฟองน้ำซับและเช็ดถูให้แห้ง

ข้อเสนอแนะ พื้นห้องน้ำต้องแห้งไม่เปียกชื้น

ขั้นตอนที่ ๒ ทำความสะอาดผนัง เพดาน

บริเวณผนังห้องน้ำ เป็นอีกหนึ่งจุดที่มักมีคราบสบู่ คราบไขมัน รวมถึงฝุ่น ละอองต่าง ๆ มาเกาะติดอยู่เป็นประจำ สำหรับวิธีการทำความสะอาดบริเวณผนังนั้นสามารถทำได้โดยการฉีดพ่นน้ำอุ่นให้ทั่วผนัง จากนั้นใช้ผ้าไมโครไฟเบอร์ หรือฟองน้ำชุบน้ำสบู่ หรือน้ำยาทำความสะอาดที่เจอจากแล้วมาเช็ดเบา ๆ เพื่อกำจัดคราบ หลังจากนั้นจึงล้างด้วยน้ำเย็นอีกครั้งเพื่อเป็นการลดอุณหภูมิของพื้นผิว และอย่าลืมใช้ผ้าแห้ง หรือไม้รีดน้ำมาเช็ดผนังให้แห้งดีเพื่อป้องกันการสะสมของความชื้นซึ่งเป็นสาเหตุของเชื้อรา

ส่วนบริเวณเพดานของห้องน้ำก็สามารถใช้ไม้กวาด หรืออุปกรณ์ปิดฝุ่นปิดเช็ดให้ฝุ่นตกลงมาด้านล่างก่อนจะทำความสะอาดพื้นได้เลย ที่สำคัญคือไม่ควรใช้น้ำฉีดขึ้นไปด้านบน เพราะจะทำให้มีความชื้นที่ฝ้ามามากเกินไป และอาจทำให้ฝ้าเพดานเสียหายได้

ภาพที่ ๒ ทำความสะอาดผนัง เพดาน

ปัญหา มีคราบสกปรก ปนเปื้อนบนผนัง เพดาน

แนวทางแก้ปัญหา ใช้น้ำยาราดบนคราบสกปรก ทิ้งไว้แล้วขัดคราบทำความสะอาด

ข้อเสนอแนะ ต้องใช้น้ำยากำจัดคราบสกปรกและมีกลิ่นหอม

ขั้นตอนที่ ๓ ทำความสะอาดคราบสกปรกบนอ่างล้างหน้า

อ่างล้างหน้าเป็นอีกจุดที่พบคราบสกปรกได้บ่อย เพราะเป็นจุดที่ต้องใช้งานทุกวัน ไม่ว่าจะเป็นการล้างหน้า แปรงฟัน รวมถึงการล้างมือทุกครั้งหลังทำธุระส่วนตัว ทำให้เกิดคราบสกปรกขึ้นได้ง่าย ไม่ว่าจะเป็นคราบหินปูน คราบตะกอนที่เกาะอยู่ตามก๊อกน้ำหรือท่อระบายน้ำที่อ่างล้างมือ โดยวิธีการทำความสะอาดอ่างล้างหน้านั้นก็ไม่ยากเลย โดยเฉพาะอ่างล้างหน้าที่มีสารเคลือบเรียบลื่นพิเศษก็สามารถล้างแล้วเช็ดคราบออกได้ง่ายด้วยการใช้น้ำยาล้างจาน เพื่อไม่ให้สารเคลือบหลุดล่อน หรือเสื่อมอายุการใช้งานเร็ว แต่สำหรับอ่างล้างหน้าทั่วไปหากไม่ได้มีคราบหนาแน่นมากนัก ขอแนะนำให้ใช้แปรงสีฟันเก่า ๆ ขัดรอบ ๆ ก๊อกน้ำด้วยน้ำสะอาด หรือจะใช้น้ำยาสเปรย์ฉีดพ่นเครื่องสุขภัณฑ์ก็ได้ แต่อ่างล้างหน้าที่มีหินปูนเกาะอยู่อย่างแน่นหนา ควรใช้น้ำยาขจัดหินปูนหรือผงคลอรีนสำหรับฆ่าเชื้อ นำมาละลายน้ำให้เจือจางแล้วราดทิ้งไว้ประมาณ ๑๐ นาที จากนั้นจึงค่อย ๆ แซะคราบหินปูนออกเบา ๆ ก็จะช่วยกำจัดคราบหินปูนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไม่ใช่เพียงบริเวณด้านบนอ่างล้างหน้าเท่านั้น แต่ต้องทำความสะอาดภายในท่อด้วย โดยอาจใช้ส่วนผสมของน้ำส้มสายชูกับเบกกิ้งโซดา เทลงในท่อระบายน้ำอ่างล้างมือ จากนั้นจึงเทน้ำร้อนตามลงไป เพื่อกำจัดคราบไขมัน และคราบสกปรกที่ติดค้างอยู่ในท่อระบายน้ำ ช่วยให้ระบายน้ำทิ้งได้ดีขึ้น อีกทั้งยังสามารถช่วยป้องกันปัญหาอ่างล้างหน้าตัน และลดปัญหากลิ่นจากท่อน้ำได้อีกด้วย

ภาพที่ ๓ ทำความสะอาดคราบสกปรกบนอ่างล้างหน้า

ปัญหา ระบบระบายท่อน้ำตัน

แนวทางการแก้ไขปัญหา ใช้น้ำยาระบายท่อน้ำตัน ราดทิ้งไว้หรือเบกกิ้งโซดา

ข้อเสนอแนะ เลือกลงใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดคราบสกปรกบนอ่างล้างหน้าให้ถูกต้อง

ขั้นตอนที่ ๔ ทำความสะอาดคราบเหลืองตามโถสุขภัณฑ์

สำหรับขั้นตอนที่ห้ามละเลยโดยเด็ดขาดเมื่อล้างห้องน้ำที่สกปรกมากก็คือ การทำความสะอาดโถสุขภัณฑ์ เพราะหากไม่ได้ทำความสะอาดนาน ๆ ก็อาจเกิดคราบเหลืองและคราบสกปรกบนโถสุขภัณฑ์ได้ ซึ่งนอกจากจะเป็นภาพที่ไม่น่ามองแล้วยังเป็นแหล่งรวมเชื้อโรคอีกด้วย จึงควรทำความสะอาดด้วยการเทน้ำยาทำความสะอาดทิ้งไว้สักพัก แล้วใช้แปรงขัดทำความสะอาดให้ครบทุกซอกมุม โดยอย่าลืมทำความสะอาดตามมุมอับต่าง ๆ ของบริเวณขอบโถด้วย จากนั้นให้ปิดฝาโถสุขภัณฑ์ก่อนกดชำระล้าง เพื่อป้องกันสารเคมีกระเซ็นออกจากตัวโถ

ภาพที่ ๔ ทำความสะอาดคราบเหลืองตามโถสุขภัณฑ์

ปัญหา มีคราบเหลืองตามขอบโถสุขภัณฑ์

แนวทางการแก้ไขปัญหา เทน้ำยาทำความสะอาดทิ้งไว้สักพัก แล้วใช้แปรงขัดทำความสะอาดให้ครบทุกซอกมุม

ข้อเสนอแนะ เลือกลงใช้ผลิตภัณฑ์และถุงมืออย่างทำความสะอาดคราบเหลืองตามขอบโถสุขภัณฑ์ให้ถูกต้อง

ขั้นตอนที่ ๕ ทำความสะอาดร่องยาแนวและคราบขาวบนพื้น

เมื่อทำความสะอาดสุขภัณฑ์ต่าง ๆ ทั้งโถชักโครก อ่างล้างหน้า อีกหนึ่งสิ่งที่ทำให้คนทำความสะอาดห้องน้ำต้องเหนื่อยก็คือ บริเวณพื้นห้องน้ำที่มักมีคราบขาวและร่องยาแนวที่มักมีเชื้อราดำเกาะอยู่ ถึงแม้จะดูเป็นปัญหาที่แก้ได้ยาก แต่หากเลือกใช้วิธีล้างห้องน้ำที่เหมาะสมก็จะสามารถทำความสะอาดได้อย่างง่ายดาย

อย่างการใช้ส่วนผสมของน้ำส้มสายชู และเบกกิ้งโซดาก็สามารถทำความสะอาดพื้นให้กลับมาเหมือนใหม่ได้ง่าย ๆ แล้ว สำหรับวิธีทำก็คือ เพียงแค่นำน้ำส้มสายชูผสมเบกกิ้งโซดาราดลงบนพื้นเปียก จากนั้นทิ้งไว้สักพักหนึ่ง แล้วใช้แปรงขัดลงบนคราบสกปรก โดยอาจเลือกใช้แปรงขนาดเล็กอย่างแปรงสีฟันเก่า หรือแปรงทำความสะอาด มาขัดตามร่องยาแนวเพื่อผลลัพธ์ที่ดีกว่า จากนั้นจึงล้างพื้นด้วยน้ำสะอาดอีกครั้งแล้วใช้ไม้รีดน้ำกวาดน้ำออกให้หมดเพื่อป้องกันความชื้นสะสม

ภาพที่ ๕ ทำความสะอาดร่องยาแนวและคราบขาวบนพื้น

ปัญหา มีคราบขาวและคราบเชื้อราดำตามร่องยาแนวพื้น
แนวทางการแก้ไขปัญหา ใช้ผลิตภัณฑ์กำจัดคราบขาวและเชื้อราดำ ราดทิ้งไว้แล้วขัดออก
ข้อเสนอแนะ -

ขั้นตอนที่ ๖ ทำความสะอาดพัดลมดูดอากาศในห้องน้ำ

เนื่องจากพัดลมดูดอากาศนั้นต้องสัมผัสกับความชื้น เศษฝุ่นสิ่งสกปรกและคราบไขมันเป็นประจำ เมื่อใช้งานไปนาน ๆ ก็จะทำให้เกิดคราบสกปรกเกาะติดอยู่ที่พัดลมดูดอากาศได้ ซึ่งอาจทำให้พัดลมเกิดเสียงดังและอาจเสียหายได้ในอนาคต ดังนั้นการทำความสะอาดพัดลมดูดอากาศแบบติดผนังหรือแบบติดเพดานบ้าง ก็ถือว่าเป็นการทำความสะอาดที่ควรจะทำควบคู่กันไปด้วย โดยการถอดฝาปิดใบพัดออก แล้วนำใบพัดของพัดลมดูดอากาศออกมาเช็ดทำความสะอาด รวมถึงการเช็ดทำความสะอาดฝาปิดและภายในพัดลมด้วย ก็จะช่วยลดการสะสมของฝุ่น และคราบสกปรกได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ ๖ ทำความสะอาดพัดลมดูดอากาศในห้องน้ำ

ปัญหา พัดลมไม่สามารถดูดอากาศในห้องน้ำ

แนวทางการแก้ไขปัญหา ถอดฝาปิดใบพัดออก แล้วนำใบพัดของพัดลมดูดอากาศออกมาเช็ดทำความสะอาด

ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบเช็คทำความสะอาดคราบสกปรกตามใบพัดลมดูดอากาศสม่ำเสมอ

ขั้นตอนที่ ๗ เช็ดกระจกและพื้นที่อื่น ๆ ให้เรียบร้อย

ต้องยอมรับว่าความสะอาดของกระจกนั้นเป็นสิ่งที่สังเกตเห็นได้ชัดเจนมาก ๆ และเมื่อกระจกสะอาด ก็จะทำให้ห้องน้ำทั้งห้องดูสะอาดและน่าใช้ตามไปด้วย ดังนั้น การทำความสะอาดกระจกจึงเป็นสิ่งที่ต้องทำเป็นประจำ เพื่อเป็นการกำจัดทั้งฝ้าจากไอน้ำที่เกาะบนกระจกออกไป โดยอาจใช้วิธีการเช็ดกระจก ด้วยน้ำยาเช็ดกระจก น้ำยาล้างจาน หรือจะใช้แอลกอฮอล์เช็ดทำความสะอาดก็ได้เช่นกัน ซึ่งนอกจากกระจกแล้ว ก็อย่าลืมเช็ดทำความสะอาดอุปกรณ์ของใช้ต่าง ๆ ภายในห้องน้ำเช่น ชั้นวางของ ที่วางสบู่ แก้วใส่แปรงสีฟัน และขวดของใช้ต่าง ๆ ให้แห้งสะอาดอยู่เสมอ เพื่อป้องกันความชื้นสะสมจนเกิดเป็นคราบราดำด้วย

ภาพที่ ๗ เช็ดกระจกและพื้นที่อื่น ๆ ให้เรียบร้อย

ปัญหา ฝ้าจากไอน้ำที่เกาะบนกระจกและคราบบนพื้น

แนวทางการแก้ไขปัญหา ฉีดน้ำยาเช็ดกระจกและเช็ดด้วยผ้าเช็ดกระจกให้แห้ง

ข้อเสนอแนะ เลือกใช้ผลิตภัณฑ์และผ้าสำหรับเช็ดกระจกที่ถูกต้อง

ภาคผนวก

ภาพวัสดุ การทำความสะอาดอุปกรณ์ห้องน้ำ พนักงานบริการ

